بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2021/HC-A/240
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** އަޙްމަދު ހަމްދޫން މިސްކިތްމަގު·ފަރިދޫ / ޏ·ފުވައްމުލައް
- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:** އަޙްމަދު އަލި ފުނާޑު·ނިރާސް / ޏ·ފުވައްމުލައް
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ވަޒީފާއާބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް ޢަބްދުﷲ
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

ނިމުނު ތާރީޚް: 21 ޝައްވާލު 1445 / 30 އޭޕްރީލް 2024

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ތާރީޚު: 04 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1443 / 12 އޮކްޓޯބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލާ:

- ނަންބަރު: 280/VTR/2019
- ނިންމި ކޯޓު: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 10 ޑިސެމްބަރު 2019
- ނިމުނު ތާރީޚު: 16 ޖުލައި 2021

ވަޒީފާއާބެހޭ- މައްސަލާ އަދުލުވެރިކަމާއި، އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަމުގެ ޤާއިދާތަކާއި ޚިލާފް-އިޖުރާއީ އަދި މައްސަލާ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރަނިވި މަޤްޞަދު މައްސަލާ އަދުލުވެރިކަން ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅުން.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ޢަބްދުﷲ ބުނީ:

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު:

1. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ޏ. ފުވައްމުލައް، މިސްކިތުމަގު. [illegible]، އަޙްމަދު މަމްދޫޙް (މީގެ ފަހުން "އަޙްމަދު މަމްދޫޙް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް") ގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމުން [illegible] [illegible]. އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ޏ. ފުވައްމުލައް، [illegible]، އަޙްމަދު ޢަލީ (މީގެ ފަހުން "އަޙްމަދު ޢަލީ" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތް") އެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. އަޙްމަދު ޢަލީ އާއި އަޙްމަދު މަމްދޫޙް ހިންގަމުންދިޔަ "[illegible]" ރެސްޓޯރެންޓްގައި، 2019 މާރިޗު 28 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން [illegible] [illegible].[1]

3. އަޙްމަދު ޢަލީ [illegible] ރެސްޓޯރެންޓްގައި [illegible] [illegible]، [illegible] ރެސްޓޯރެންޓުން [illegible]، އެ ރެސްޓޯރެންޓްގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، 2019 ޑިސެމްބަރު 02 ވަނަ ދުވަހުގައި، [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވެއެވެ.[2]

4. އަޙްމަދު ޢަލީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް [illegible] [illegible] އަޙްމަދު ޢަލީ ވަޒީފާގައި [illegible] [illegible] [illegible]، އަޙްމަދު ޢަލީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި [illegible] [illegible] ވަޒީފާ [illegible] [illegible]

---

[1] ޝަކުވާ ނަންބަރު SP00011201S

[2] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މައްސަލަ [illegible] [illegible] 7 ވަނަ ނަންބަރު

މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ލިބިދިނުމަށްއެދި، ޝަކުވާ ހުށަހަޅައިގެން [illegible] އަދަދު އެއްގޮތަށް

އެމްޕްލޮއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

އެމްޕްލޮއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

5. އެމްޕްލޮއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލައަށް ބަލައި އެމައްސަލާގައި އެމްޕްލޮއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ،

> "ދެންނެވުނު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔެކިޔުންތަކާއި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގައި ދެފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި މައްސަލައާ ގުޅޭ ޝާހިދުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި އަޙްމަދު ޢަލީ (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A010827) އަށް 02 ޑިސެމްބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު [illegible] / [illegible] އަޙްމަދު [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން [illegible] އެ ފަރާތުގެ ވަޒީފާ [illegible] ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ފަރާތް [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި ފަރާތުން [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، ވަޒީފާ [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، މައްސަލަ [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ވަޒީފާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] ކަމަށާއި، ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] ވަޒީފާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10 ޑިސެމްބަރު 2019 ގައި އެމްޕްލޮއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މި މައްސަލައިގައި،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
(procedural fairness) އާއި [illegible] [illegible] (substantive fairness)
[illegible] [illegible]، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (unfair dismissal) އެއް [illegible] [illegible]،
ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/555
[illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ [illegible]

މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން އަދި އިންޞާފު އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މުއައްސަސާ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަދާކުރަމުންދިޔަ މަޤާމުން އެވަކިކޮށް އަނބުރާ ނަގައިދޭންނުޖެހޭކަމަށް، މުއައްސަސާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާތީ، މުއައްސަސާ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 27 މާރިޗު 2019 އިން 26 ޖޫން 2020 ގެ ނިޔަލަށް ޏ.ފުވައްމުލަކު ސިޓީ މަސައްކަތު މުވައްޒަފުގެ (ކޮންޓްރެކްޓް) މަޤާމުގައި -/3100ރ. (ތިންހާސް އެއްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ގެ މުސާރައިގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދާކަން ފުވައްމުލަކު ސިޓީ ކައުންސިލްގެ ނަންބަރު 468-HR/INDIV/2020/155 (14 ޖުލައި 2020) ސިޓީއިން އަންގަމުން އޮތުމުން، މުއައްސަސާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނާޖާއިޒު ފައިދާވާގޮތަށް ފައިސާ ލިބިގަތުން (unjust enrichment) އެއް ދިމާވާތީ، ވަޒީފާ ދެނެގަތުމުގެ ތަޖުރިބާގެ މުއްދަތުގައި މުއައްސަސާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދެވިފައިވާ އަދަދަށް ކަނޑައެޅި ވަކި އުޖޫރައެއް ދީފައިނުވާ، މުއައްސަސާ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 27 މާރިޗު 2019 އިން 26 ޖޫން 2020 ގެ ނިޔަލަށް (ކޮންޓްރެކްޓް) މަޤާމު އަދާކުރި މުއްދަތަށް ނިޔަލަށް، ވަޒީފާ ދެނެގަތުމުގެ ތަޖުރިބާގެ މުއްދަތުގައި މުއައްސަސާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދިނުމަށް ކަނޑައެޅި ވަކި އުޖޫރައިން -/9000 (ނުވަހާސް ރުފިޔާ) ގެ ތަފާތެއް، އިތުރު ދަރަޖައިގެ މުއްދަތުގައި މުއައްސަސާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ވަކި އުޖޫރައިން -/3100ރ. (ތިންހާސް އެއްސަތޭކަ ރުފިޔާ) އުނިކުރުމަށް ކަނޑައަޅައި،

އިތުރު ތަޢުލީމާއި ހިރާސާއި މަސައްކަތްތެރިކަން ދެނެގަތުމަށް، ވަކިން ތިޔާއަށް ހަމަޖެހޭ އަދަދުތަކެއް ދިނުމަށް ހުށަހެޅި ވަޒީފާ ދެނެގަތުމުގެ ހަރަދު ވަކިން ތިޔާއަށް ދިނުމަށް ހުށަހެޅި ކަނޑައެޅީ، އިތުރު ތަޢުލީމާއި ހިރާސާއި ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުމަށް ކަންކަމަށް ވިޔަސް (16 ފެބްރުއަރީ 2021) އިން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހުށަހަޅައިދިނުމަށް އަންގައިފައިވާއިރު، އަދި އެ ދުވަސްތަކުގެ 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅައިދިނުމަށް، މުއައްސަސާ ހުށަހަޅާ ވަޒީފާ ދެނެގަތުމުގެ އެންމެ ފަހުގެ ކަރުދާސް، މި މުއައްސަސާ ނިންމައިދިނުމެވެ."

މިހެން ދަންނަވަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

6. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމިފައިވާގޮތް ބަލާއިރު އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާތީ، އެ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި މި ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ އަންނަނިވި 3 ނުކުތާއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:

6.1 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާއި ކަނޑައެޅިގެން ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއާއި،

6.2 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ކަނޑައެޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާއާއި 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފަށް ކަމުގައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއާއި،

6.3 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 16 ވަނަ މާއްދާއާއި ކަނޑައެޅިގެން ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

އަޙްމަދު މަމްދޫހުގެ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތައް

7. އަޙްމަދު މަމްދޫހުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ނުކުތާ ތަފްސީލުކޮށް އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައިވެސް އެނުކުތާއާ ގުޅިގެން ތަފްސީލުކޮށް ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިތަފްސީލުތައް ކުރުކޮށް ތިރީގައި ބަޔާންކުރަމެވެ.

7.1 - ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރައްވަމުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އަޙްމަދު މަމްދޫހުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، އަޙްމަދު އަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންކަމަށެވެ. އެހެނީ، ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގައި އަޙްމަދު އަދި ކޮށްފައިވާ އަމަލަކީ ބާވަތުގެ އެ އަމަލަކީ މަސައްކަތުގެ އަދަބާ އެކަށީގެންވާ ފަދަ ކަމަށްވާތީއާއި، ދަރަޖައިގެ ދައުރުގައި [illegible] އިތުބާރު ގެއްލި، އަދި އަޙްމަދު އަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ،

ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ނޯޓިސް ދިނުމަކާއި ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަންޖެހޭ ވަރު އަމަލެއް އަންހަރު އަދި ސާބިތުވެފައިވީ ކަމަށެވެ.

-7.2 ދެވަނަ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އަންނަނިވި މަތިކުރަނީ ވާހަކަތަކުން ބުނެފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ދީ އަމުރުގައި ޕްރިސިޕަލް އެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމަށް ބުނެއިރު، މުއައްސަސާ ޢަމަލުކުރި ހާލަތު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޝަރުޢީ ދުސްތޫރުގެ ގޮތުގެ މަޤާމުގައި ހުރި އުސޫލުން ވަކިކުރުމަކީ ކަމަށެވެ. އަދި ދުސްތޫރުން ހައްޤު ނުލިބިގެން ދޭން ލިބުން ހާމަކޮށް ދީނުގެ ޢިލްމާ، އުޅުމުގެ ހައްދަވާ ނުގޮތުގެއްނެތި އަދި ލިބިން އެއްވެސް ކަމަކަށް ދިފާޢުކުރުމުގެއްނެތި، މުއައްސަސާ ނިންމާލާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާއާއި 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފުކަމަށެވެ.

-7.3 ތިންވަނަ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އަންނަނިވި މަތިކުރަނީ ވާހަކަތަކުން ބުނެފައިވަނީ، މި މުއައްސަސާގައި އިންސާފު މަޢުލޫމާތު އާއި އިންސާފު އަދި ދެކުނު ތިބުން ކޮންޓްރެކްޓް ހިފަހައްޓަމުންދަނިކޮށް، ދުވަހުގެ ދުވަހު ދުވާލުވެސް ވާރުކަމާއި އިންސާފު އަދި ހުރިހާ ފަރާތަކަށް ހާމަކުރާ ބާވަތުގެ އަމަލުތަކެއް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ މުޢާމަލާތު އިންސާފު އަދާލަތު ޤާނޫނީ ގޮތުގެ ދަށުން ގެންގުޅެ ކަމަށް ނިންމާފައިވާ ކަމަށެވެ. އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ހަވާލާދީން މުއައްސަސާތަކުން ބަލާނީ ދަށް ކަނޑައަޅައި ހުށަހެޅި ހައިސިއްޔަތުން މުސްތަޤިއްލު އިންސާފުގައި ބަލައިގަންނަމުން ބަލާންޖެހޭ ގޮތަށް މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެކަން ބުނެފައި އޮތުމަށް ހުށަހެޅިގައި ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ހުށަހެޅި، އިސްތިއުނާފުގެ މަރުޙަލާގައި ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުއްވި ކަމުގެ ނުކުތާތަކުން ކަނޑައެޅި ބައްލަވާނުލައްވާ

އޮންނަ ޢުމުރުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އިސްތިޢުނާފު ފޯމުގެ ބަޔާންކުރާ [illegible] [illegible] ނަންގަވައި ދެއްވުން އެދިލައްވަމެވެ.

އަޙްމަދު މަޙްމޫދުގެ ވަކީލުން އެދޭ ގޮތް:

8. މި މައްސަލައިގައި އަޙްމަދު މަޙްމޫދުގެ ވަކީލުން އެދެނީ [illegible] [illegible] ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] ދިނުމުގެ [illegible].

އަޙްމަދު އަލީގެ ވަކީލުން ދެއްކި ވާހަކަތައް:

9. އަޙްމަދު އަލީގެ ވަކީލުން އިސްތިޢުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން ކުރުކޮށް ތިރީގައި ބަޔާންކުރަމެވެ. މިގޮތުން،

9.1- އިސްތިޢުނާފު ފުރަތަމަ [illegible] [illegible] އަޙްމަދު އަލީގެ ވަކީލުން ބުނެފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އަޙްމަދު އަލީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިޢުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] ސާބިތުވާން ނެތްކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމުގައި ބަލާފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] ޢަދުލުވެރިކަން [illegible] [illegible] ، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު އަދި ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

9.2- އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާތަކުގެ ތަފްސީލުގައި އަޙްމަދު އަލީގެ [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ [illegible] ކަމާގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާއި [illegible] [illegible]. [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާ އާއި 20 ވަނަ މާއްދާ ހަވާލާދީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މައްސަލައިގެ ނިންމުމުން ބަދަލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

9.3- އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާތަކުގެ ތަފްސީލުގައި އަޙްމަދު އަލީގެ [illegible] [illegible] އަޙްމަދު [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާގައި [illegible] [illegible] މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަންކަންކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެއް [illegible] އަދި ޤާނޫނީ ނުކުތާއެއް ކަމުގައި [illegible] ނުކުތާއެއްވެސް ނޫން ކަމަށެވެ.

އަޙްމަދު އަލީގެ ވަކީލުން ދެކޭގޮތް:

10. އަޙްމަދު އަލީގެ ވަކީލުން ދެކެނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ޝަރުޢީ ނޫންކަމަށް. އަޙްމަދު މަމްދޫޙުގެ ވަކީލުން އިސްތިއުނާފުކުރިއިރު ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގައި ފާހަގަ ކޮށްފައިވާ ބަދަލުގެ ދަޢުވާއާއި ގުޅޭ ކަންކަމާއި، އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާ ތާރީޚާ ދެއްވައި، ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބަދަލުކޮށް ގެއްލުނު ޙައްޤުތަކަށް ސަމާލުކަން ދީ ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މި މައްސަލައިގައި ވަކިން ކުރަންޖެހޭ ކަނޑައެޅުއްވުމަށެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

މި މައްސަލައިގައި ބެލި ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ވަކިވަކި ކަންތައްތައް

11. އަޙްމަދު މަމްދޫޙުގެ ވަކީލުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަށް ބަލާއިރު، އެ ވަކީލުން އަމާޒުކުރަނީ، ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި މަދަނީ އުސޫލުތަކާއި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ކަމަށްބުނެ ކަމުގެ. އެކަމަކު މި މައްސަލައިގައި ޖަވާބުދާރީވި ސަރުކާރު ވަޒީފާއަށް ނަގާފައިވާ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމަކާއި ނުލައި އަޙްމަދު އަލި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ މަދަނީ އުސޫލުތަކާއި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު ކަމުގައި ބުނާ ނުކުތާގެ ބަދަލުގައި ބަލާފައިވާ ކަމެވެ. މިއީ.

12. މިގޮތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަންޖެހޭ ހާލަތްތައް ސާފުކޮށް އެނގޭނެ ކަމަކަށް ކުރަންޖެހޭނެކަމާއި (މަދަނީ އުސޫލުތަކާއި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާ

ޤާއިމުކުރަންޖެހޭނެކަމުގެ އަދުލުވެރިކަން އިޖުރާއީ ކުރިން ވަކިކުރުމުގެ ވަޒީފާއިން ބަލަންޖެހޭކަމަށް) ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކުންވެސް އެނގެން އޮތް ކަމެކެވެ.[3]

13. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ނިންމުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމާއެކު [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ވ. [illegible]**[4] ގެ ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެން އޮތެވެ.

14. އެގޮތުން މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމަކީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނީ، އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާއެކު މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންކަމުގައިވެއެވެ. އަދި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމަކީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކުރަންވާ އިޖުރާއާތަކަށް އަދުލުވެރި އިޖުރާއަތުތަކުންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ވ. [illegible]**[5] ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

15. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި [illegible]، އެ މުވައްޒަފަކު ހުށަހަޅާ ސަބަބުތަކެއް، ނުވަތަ [illegible]، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކާ، [illegible] ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކުރުމަށް، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[6] 27 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނައިރު، މުވައްޒަފަކު

---

[3] އިންޓަރނޭޝަނަލް ލޭބަރ އޯގަނައިޒޭޝަން (ILO) ގެ Termination of Employment Convention, 1982 (No. 158) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާ އަދި 7 ވަނަ މާއްދާގައި އަންނަނިވި ގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

4. "The employment of a worker shall not be terminated unless there is a valid reason for such termination connected with the capacity or conduct of the worker or based on the operational requirements of the undertaking, establishment or service."

7. "The employment of a worker shall not be terminated for reasons related to the worker's conduct or performance before he is provided an opportunity to defend himself against the allegations made, unless the employer cannot reasonably be expected to provide this opportunity."

[4] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/44 ޤަޟިއްޔާ

[5] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/44 ޤަޟިއްޔާ

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)

ވަކިކުރަން ވަޒީފާ ހަވާލުވުން ސަސްޕެންޑްކުރުން ޤާނޫނީ، މި ބާވަތުގެ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ސަރީޙަތުން ނެތި ވަޒަންކުރާ މިންގަނޑު ކަމުގައިވާ ބޭނުން ބަލައިލުމުގެ ގޮތުގެ މިންގަނޑުންކުރުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **އިސްމާޢީލް ވަސީމް ވ. ޕަބްލިކް ސަރވިސް މީޑިއާ ޙުކުމް**[7] މައްސަލައިގެ 16 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

16. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ވަޒީފާ ހަވާލުވުން ނިންމުން ނިންމި ބާރުކޮށްފައިވާ ކަންކުރުގެ ނުވަތަ މުޢާމަލާތުގެ ތުރުތިބު ވަޒީފާ ހަވާލުވުން ސަސްޕެންޑްކުރުން ޤާނޫނީ، މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ސަރީޙަތުން ނެތި ވަޒަންކުރާ މިންގަނޑުކަމުގައިވާ ބޭނުން ބަލައިލުމުގެ ގޮތުގެ މިންގަނޑުން ކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ކޮންޓްރެކްޓް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. ޢާލިމް އަބްދުއްރައްޒާޤު**[8] ފަތުވާގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމުން ސާބިތުކުރެވިފައިވާ ކަންތައް

17. މި މައްސަލައިގައި އަރުވާފައި އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަމަށް އަރުވާފައި މަތިން ބެލެވެއެވެ.

18. މުވައްޒަފަކު ނޯޓިސް ދިނުމަކާއި ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދަ އަޚްލާޤީ ސަބަބެއް އޮތްކަން ކަށަވަރުކުރުމާއި، އަޚްލާޤީ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލުމުގައި، ވާޖިބުކަން ބޭނުން އަދި ސާބިތު އަސާސެއް ކަށަވަރުކޮށްދީ، ނުވަތަ މިއާބެހޭގޮތުގައިވާ ޙާލަތުގައި ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **އިސްމާޢީލް ވަސީމް ވ. ޕަބްލިކް ސަރވިސް މީޑިއާ ޙުކުމް**[9] ފަތުވާގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

---

[7] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 ޤަޟިއްޔާ

[8] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 ޤަޟިއްޔާ

[9] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 ޤަޟިއްޔާ

19. ހަމައެފަދައިން، [illegible] ބޮޑު [illegible] ސުލޫކީ އަމަލެއް ކަމަށް ބެލެވޭނީ، މުވައްޒަފަކު ކުރާ އަމަލަކީ، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮންނަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ ގުޅުން އެއްކޮށް ކެނޑޭ މިންވަރުގެ ސީރިއަސް އަމަލެއް ކަމަށްވާނަމަ ކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާ، އެފަދަ އަމަލަކީ ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ޤާއިމުވާ އެއްބަސްވުމުގެ ޖައުހަރީ ޝަރުތަކާއި ޚިލާފުވާފަދަ ކަމަށްވުން، ނުވަތަ އެކަމަކީ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތާއި މުވައްޒަފާއި ދެމެދު އޮންނަ ވަޒީފާގެ ގުޅުމުގައި ހިމެނޭ އެންމެ މައިގަނޑު ސިފަކަމަށްވާ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮންނަންޖެހޭ އިތުބާރު އަދި އަމާނާތްތެރިކަން ގެއްލޭފަދަ ކަމެއްކަމަށްވުން، ނުވަތަ އެކަމަކީ، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް އަދާކުރަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ އިލްތިޒާމުތަކާއި އަސާސީގޮތުން ނުވަތަ ސީދާގޮތެއްގައި ދިމާވާ ކަމެއްކަމަށްވާނަމަ [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

20. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ޖެހުން ސަބަބުތަކުގައި އަޙްމަދު މަޙްމޫދު [illegible]، [illegible] [illegible] ވަޒީފާގައި ހުރި [illegible] ވައްކަންކުރުމާއި [illegible] ކަމަށްވެއެވެ.

21. މިކަން [illegible] [illegible] އަޙްމަދު މަޙްމޫދު [illegible]، އަޙްމަދު އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވަނީ [illegible] [illegible] ވައްކަން ކުރުމާއި، ފައިސާއަށް ޚިޔާނާތްތެރިވުމާއި، [illegible] [illegible]، އެކަން [illegible]، އަޙްމަދު އަދި [illegible] ވަޒީފާގައި [illegible]، އަޙްމަދު މަޙްމޫދާއި [illegible] [illegible]، އަޙްމަދު އަދި [illegible] އޭނާ މުވައްޒަފުކަމުން [illegible] [illegible]، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible]، އަޙްމަދު އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އަޙްމަދު އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވަނީ [illegible] ވަޒީފާއާ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު މަޙްމޫދު [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

22. އެހެންކަމުން ސުވާލަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި އަމަލަކީ، [illegible] ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިނގާފައިވާކަން [illegible] [illegible] ސާބިތުވެއެވެ.

23. [illegible] 2 (ށ) [illegible] 2 (ށ) [illegible][10]

24. މިމައްސަލައަށް ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] 2 (ށ) [illegible] 2 (ށ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[10] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލަ

[illegible]

ބަޔާނެއްގައި، އަޙްމަދު އަދި ވަކީލާއިން ވަކި ކުރުމަށް ނިންމި ސަބަބާއި ގުޅިގެން، އަޙްމަދު އަދި ވަކީލާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމުމުގެ ކުރިން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން، [illegible]

25. އެހެންކަމުން، [illegible] 23 ވަނަ [illegible]

އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމްކުރެވިފައިވާ ގޮތުން

26. އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަމަކީ، [illegible]

ދުވަހެއްގެ ކުރިން ދިނުމަށްކަމަށް ދިފާޢީޙައްޤުގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޤާނޫނީ މުއައްސަސާތަށް ތަފްސީލު ކުރިމަތި ވެ،**

ދިފާޢީ ޙައްޤު ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.[11]

27. މި މައްސަލައިގައި އަޙްމަދު އަދި ވަކީލުން ވަކާލާތުކުރުމުގެ ކުރިން އިތުރު ތަފްޞީލުކޮށް ކަންކުރެއްވުމާއި،

ވަކީލުން ވަކާލާތު ސަބަބު އުސޫލުތަކަށް ބެހޭގޮތުން އެންގުން ފެށުމުގެ ކުރިން މުއްދަތުން ހުކުމުގެ

ގޮތުން އުސޫލުތަކަށް ސާބިތުކުރުން، ކުރުގެ ހުކުމް ހުކުމަށް މުސައްކަތްކޮށްފައިވާކަން އުސޫލުތަކާއި،

އަންމަދު އަދިގެ ދިފާޢުގައި ވާނަމަ ދެއްކުމަށް ޝަރީޢަތްމަތިން ވެ ފާހަގަ ފުރުސަތު ދިނުމަށްވާކަން، މައްސަލައި

އަދުލުވެރިކަން ގާނޫނުވެރިކަން ބަލައިގެން ނިކަމެތިކަމާއި ވާހަކަދެއްކުމަށް ކަންކަމުން ދިނުގޮތުން އުޅުމުން،

މި ނުކުތާގައި ވަކީލުންގެ ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި އިޖުރާއީ

އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުކުރުމަށް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި އިޢުތިރާޟުތަކުގެ ގޮތުގައި، އަދުލުވެރި ޝަރީޢަތް ނަގައިދިނުމަކީ އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވުން

28. އަދުލުވެރި ޝަރީޢަތް ނަގައިދިނުމަށް، އަދި އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން، ޝަރީޢަތް ނަގައިދިނުމަށް

އެދުނު ކަންކަމަށްކަމުގައި އަދި ލިޔުން ގެއްލުމަކީ ކޯޓަށްކަމުގެ ބާރު ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން

ބަޔާންކޮށްފައި ނުވެއެވެ. އަދި މި މައްސަލައަކީ ވަކީލުގެ މައްސަލައަކަށްވާއިރު، މި މައްސަލަ

ޝަރީޢަތުގައިން ނިމުމަށްފަހު އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް ދެކޮޅަކަށް އެދިގެން ދަޢުވާއިރު، އިސްތިއުނާފު

ކުރި ފަރާތުން ޝަރީޢަތް ނަގައިދިނުމާއި ކޯޓަށް ސާބިތުކުރުމެއް ނުވެއެވެ.

---

[11] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/68 ގެ ޤަޟިއްޔާ

29. މި މައްސަލާގައި އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ނުކުތާތަކަށްބަލާއިރު، ޝަރުޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަމާގުޅޭ ނުކުތާގެ މައްޗަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަކީ، ޤާނޫނާ ނުވަތަ ޝަރުޢާ މަޤްޞަދާ ނިންމުމަކާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަން އެނގެން ނެތެއިރު، އަދުލުވެރި ބަޔަކަށް އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތަށް ނަގައިދޭންޖެހޭ ނުވަތަ މި ނުކުތާގައި ހައިކޯޓުން އިޖުރާއަށް ގޮތުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތްކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ޓްރައިބިއުނަލުން ހުކުމްކުރި ނަގަދުން، ހިސާބު ނަގާފައިވާ ހިސާބުގެ ހިސާބު، ޖޫރިމަނާގައި ނަގައިރިޔާސަތު އޮޅިފައިވުން

30. އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަފްސީލުތަކަށް ބަލާއިރު، ޓްރައިބިއުނަލުގައި މައްސަލަ ހިނގަމުންދިޔައިރު، މި މައްސަލާގައި ޝަރުޢީ އަދުލުވެރިކަން ޒާއިލުވާކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން، ނުވަތަ އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ވަކީލުން ވަކާލާތުކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން، ހެކި ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[12]

31. ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުމުގައިވާފަދައިން، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ހުށަހެޅުއްވި، ހިސާބުގެ ބައިތަކެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[13] އެހެންނަމަވެސް، ހުށަހެޅި ހިސާބުގެ ބައިތަކަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ވަކި ކުރުމުން ނިންމި އަދި ޓްރައިބިއުނަލުން އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުން ވަކިން ނަގާފައިވާ ބައިތަކަކީ އެ ބަލައިގަނެވޭ ފަދަ ކަމެއްކަން އެނގެން އޮތުމުން، އެ ހިސާބުތަކަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ވަކިން ސާބިތުވެފައިވާ ގޮތުން އެ މައްސަލާގައި ބައިތަކުގެ ޙަޤީޤީ ބަލައިގެން ހުށަހެޅުމުގެ ވާހަކަދައްކާފައިވާކަން އެނގެން ނެތެއިރު، އެއްވެސް

---

[12] . އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ 1.5 އަދި 2.1 ވަނަ ނުކުތާ.

[13] . އަޕީލޭޓް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލައިގެ 5.2 ވަނަ ނުކުތާ

[illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރުމަށް ހެކި ހުށަހަޅާ [illegible]، މި ހާލަތުގައި ހެކި ހުށަހަޅައި [illegible] ނުޖެހޭނެއެވެ.

32. ހަމައެހެންމެ، އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތް ވަކީލާއިން [illegible] އެ މައްސަލައިގެ އިދާރީ [illegible] ނޫންކަން އެނގެން އޮތްއިރު، އެފަދަ [illegible] [illegible] އެ މަރުޙަލާގައި [illegible] ހެކި [illegible].

ނިންމުން ފެންނަ ގޮތް

33. އިސްވެ [illegible] ކަންކަމުގެ އަލީގައި [illegible]، [illegible] [illegible] ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ނިންމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ގައި [illegible].

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ރައުޔު

34. މި މައްސަލާގައި، ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް އަބްދުﷲގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔު

35. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ މައްސަލަތަކުގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގައި އެންމެ އަސާސީ ކަމަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އެ މުވައްޒަފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ސަބަބު އަންގައި ދިފާޢުގައި ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމެވެ.[14] މި މައްސަލައިގައި [illegible] އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނު [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "ޝޯކޯޒް ނޯޓިސް" ގެ [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible].

36. ނަމަވެސް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާކަމަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

37. ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލަތަކުގައި މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible].[15] ވަޒީފާއިން [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[16]

---

[14] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/08 މައްސަލަ (ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ވ. [illegible]) ސަފްހާ 20، ނަންބަރު 2019/SC-A/23 މައްސަލަ ([illegible] ވ. ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން) ގެ 27 ވަނަ ނުކުތާ، ނަންބަރު 2019/SC-A/68 މައްސަލަ ([illegible] [illegible] [illegible] ލިމިޓެޑް ވ. [illegible] [illegible]) ގެ 21 ވަނަ ނުކުތާ

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާ

[16] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 މައްސަލަ ([illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible] [illegible] ލިމިޓެޑް) ގެ 16 ވަނަ ނުކުތާ

38. ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލައެއްގައި މުވައްޒަފުން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އަމަލުކުރަން އިޖުރާއާތު ޤާނޫނީ ޕްރޮސީޖަރތަކެއް މައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތް އެ މުވައްޒަފަކަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ސަބަބުވި އެއް ފިޔަވަޅު ތަންފީޒުކުރުމަށް. އަދި ހަމަ އެހެންމެ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ކުރިން އަމަލުކުރަ އިޖުރާއާތު ތަންފީޒުކުރުމުގައި މައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތް ފިޔަވަޅުއެޅި ސަބަބާއި އެކު ފިޔަވަޅު ކޮންމެ ފޯމެއް ފުރިހަމަކޮށް. އެގޮތުން ބަލާއިރު، މައްސަލައާއިގެ އިތުރު ބަޔާންތައް ކުރިން ނޯޓިސް ދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި ބެހޭ މައްސަލައިގައި ސަބަބުތައް ނަގާބަލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބު އަދި އެކި ފިޔަވަޅު ކޯޓުން ކަނޑައެޅިފައިން ހުކުމުގެ އަމަލުތަކުގައި ނިންމާފައެވެ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ، މުވައްޒަފަކު ފިޔަވަޅެއް އެޅުމުގެ ކުރިން އެ މައްސަލައިގެ އިތުރު ބަޔާންތައް ބަލާ ނަގާފައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައްސަލައިގައި ސަބަބު ސާބިތުކުރުމުގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހުކުމް ކުރި އެއްބަސް އުސޫލުން ބަލައިގަނެވޭނެ ސަބަބެއް ނެތެވެ.

39. މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގައި ހިނގައިދިޔަ އަމަލުކުރަމުންދިޔަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހުކުމްތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް ބަލާއިރު އެ ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "ކުރެވޭ ހުކުމް ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާތަކުން ހުކުމްކޮށް އެ މަރުޙަލާ ނިމުނުހާ ގޮތަށް ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ހުކުމް ކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގެނބިފައިވާ ހުކުމެއް ބާޠިލުކުރެވޭނެއެވެ. މިފަދަ ކަންތައް ފެށިގެން ބަލާނީ (ޝަރީޢަތުގެ ނިޔާ) ކަމަށެވެ." މި ޤާނޫނީ އަދި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަލާއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު ނުވަތަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގައިވެސް، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބު ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކުރުމުގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުށަހެޅުން ހުރި މަރުޙަލާތަކުގައިވާނެ، އެ ސަބަބު ސާބިތުކުރުމުގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނުވަތަ ކޯޓުން ހުށަހެޅޭ ހުރިހާ އެކަށީގެންވާ އުސޫލުން ބަލައިގަނެވޭނެކަމެއް އެނގެއެވެ. މި ޢަމަލު އުސޫލުން އިސްތިސްނާ ދާއިރާއެއް އޮތުމުން ހައިކޯޓަށް ޢިލްމީ އިޖުތިހާދުގެ ބެއިން ހުރި ބަލައިގަނެވޭނެ ނިންމާފައި މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމުގެ އޮތުމަށް. އަދި އެ މަރުޙަލާ ސާބިތު ޝަރީޢަތް ނިޔާގެ ތަރުތީބުގައި ހައިކޯޓަށް ބަލައިގަނެވޭކަމެއް ނެތެވެ.

40. ބުނެވިދިޔަ އުސޫލުތައް މި މައްސަލައަށް ތަތުބީޤުކުރަން ބަލާއިރު، އަޙްމަދު އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ [illegible] ނުވަތަ ޙިޔާނާތުގެ [illegible] އަޙްމަދު [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޙްމަދު [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން 2 [illegible] [illegible][17] [illegible]. އަދި އެ 2 [illegible] [illegible] [illegible]، އެ 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު [illegible] [illegible] 31 މާރިޗު 2021 ދުވަހު އެ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

41. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ [illegible] 7.6 ވަނަ ނުކުތާގައި، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޙްމަދު [illegible] [illegible] އެ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible]، ވަޒީފާއިން [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible]. [illegible] 2 [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ [illegible] 5.2 ވަނަ ނުކުތާގައި [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] އެ 2 [illegible] [illegible] [illegible].

42. މި މައްސަލައިގައި އަޙްމަދު އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]

---

[17] އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible]

ތަޙްޤީޤުކޮށް ގޮތެއް ނިންމާނެ ސުލޫކީ ކޯޑުއެއް އޮތުން، ނުވަތަ އެކަން އިދާރީގޮތުން ތަޙްޤީޤުކުރާނެ އިޖުރާއަތެއް ގާނޫނުން ނުވަތަ ގަވާއިދުން ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، އެފަދަ ތަޙްޤީޤެއްގައި ޤާޟީންގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ސުލޫކީގޮތުން އިދާރީ ތަޙްޤީޤުކޮށް، ފަރާތްތަކަށް، ގޮތް ނިންމާނެ ކޯޓުތަކުގެ ޒިންމާ ދާއިރާގައިވެސް އަންނަންޖެހޭ ކަމަށް ބުނުމަކީ ގާނޫނީގޮތުން އަދި އަމަލީގޮތުން ހަމަޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް ނުދެކެމެވެ.

43. އަޙްމަދު އަލީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށްކަމަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، އަޙްމަދު މަޙްމޫދުގެ ވަކާލާތުން ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުން ހުށަހަޅާ އެ ކަމާބެހޭ ބަލާނަމަ ނުވަތަ ބަދަލުނުވާނީ އެއްވަރުކޮށްދޭންޖެހޭ ގާނޫނީ ސަބަބެއް އަދި އެކަށީގެންވާ 2 ވަނަ ބަޔާނުގެ ހުށަހެޅި ނަގައިން ކަމަށް ގާނޫނީ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަކިކޮށްފައިވާ ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށްފަހު އެކަށީގެންވާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބު މަތީގައި ހިނގަމުންދާ ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ވަކިކޮށްފައިވާ ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުން ހުށަހެޅުމުގެ އެކަށީގެންވާ ސަބަބު ބަލާފައި ގާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށް ނުދެކެމެވެ.

44. އެހެންކަމުން މި މައްސަލާގައި އަދުގައިހުރި ހެކިތަކުން، ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުން އަޙްމަދު މަޙްމޫދުގެ ވަކާލާތުން ހުށަހެޅި 2 ވަނަ ބައްޔިތުކުރުމުގައި ހުށަހެޅުނުކަމަށް ނިޔާކޮށްދިނުމާއި ގާނޫނީ ސަބަބެއްކަމަށް. އަދި އެފަދައިން ނިޔާކޮށްދިނުމުގައި ހުށަހެޅި ނަގައިދީފައިވާކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ ހުށަހެޅި ނަގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިދާރީ ފިޔަވަޅުގައިވެސް ފެނެއެވެ. އަދި ބައްޔިތުކުރުމުން ފެނިއެން އަމަލުތަކެއް، މި މައްސަލައިގައި މައްސަލައި އަދުގައިހުރި ހެކިތަކުން ފާހަގަކުރެވޭ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މި މައްސަލަ ވަކިކޮށްފައި ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުން ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ކަމުގައި ފެނެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

45. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނެރޭ ޙުކުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރާ ތާރީޚުން

ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[18] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު [illegible] ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު [illegible] ހަވާލުކުރާ ތާރީޚެވެ.[19] އެހެންނަމަވެސް ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާސާއަށް ބިނާކޮށްގެން އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[20]

ހުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްތިއުނާފުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން [illegible] މަތިން ހުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 280/VTR/2019 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު [illegible] ޏ. ފުވައްމުލަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އެއްބަސްވުމުން ހުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު [illegible] ޢަބްދުﷲ
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

---

[18] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[19] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[20] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)